

VU, LLTI IR LMTA ETNOLOGIJOS DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka), kodas	Institucija	Padalinys
Dainų tyrimai: sistematika, poetika, pasaulėžiūra	Etnologija, 07H	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas	Dainyno skyrius
Studijų būdas	Valandų skaičius	Studijų būdas	Valandų skaičius
paskaitos:	10	konsultacijos:	10
savarankiškas darbas:	170	seminarai:	10
Kreditų skaičius:	7,5		
Dalyko anotacija			
Dalyko tikslas – supažindinti su lietuvių liaudies dainų raida bei kaita, rinkimo ir tyrimų istorija, jų sisteminimu, poetine analize bei pasaulėvaizdžio bruožais.			
Dalyko siekiniai ir kompetencijos: dalykas suteiks žinių apie vieną gausiausių tautosakos žanrų, jo daugialypumą ir įvairumą, dainuojamųjų žanrų rinkimo bei tyrimų istoriją. Bus siekiama suteikti įgūdžių analizuoti tekstus meniniu požiūriu, išvelgti literatūrinio diskurso poveikį dainų tradicijai, formuoti gilesnį požiūrį į dainologijos metodologijas. Dainų tradicijos raida bus siejama su dainuojamosios poezijos tradicija. Bus analizuojami tiek konkretūs dainų tekstai, tiek jų rinkiniai bei mokslinės interpretacijos.			
Kurso turinys: 1. Dainų rinkimo ir skelbimo istorija. 2. Dainų vertinimai ir tyrinėjimai iki XX a. 3. XX a. dainologija: kryptys ir metodai. 4. Dainų sistematika: principai, kriterijai, problemos. 5. Senųjų liaudies dainų poetika ir pasaulėvaizdis. 6. XIX a. literatūrinės kilmės dainos: stilistika, retorika, ideologija. 7. Liaudies romanso meninis ir pasaulėžiūrinis savitumas. 8. Tapatybės kaita skirtingų istorinių laikotarpių dainose. 9. Dainiškoji tradicija lietuvių poezijoje.			
Literatūra			
Pagrindinė literatūra: 1. Donatas Sauka. <i>Tautosakos savitumas ir vertė</i>. Vilnius, Vaga, 1970. 2. Donatas Sauka. <i>Lietuvių tautosaka</i>. Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. 3. Leonardas Sauka. <i>Lietuvių tautosakos mokslas XX amžiuje/ Tyrėjai ir jų darbai</i>. Vilnius, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2016. 4. Teresė Bikinaitė. <i>Vienužis</i>. Vilnius, 1996. 5. Jurga Sadauskienė. <i>Didaktinės lietuvių dainos/ Poetinių tradicijų sandūra XIX a. - XX a. pradžioje</i>. Vilnius, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2006. 6. Literatūros teorijos apybraiža. Vytautas Galinis, Juozas Girdzijauskas..., Vilnius: Vaga, 1982 7. Vanda Zaborskaitė. <i>Literatūros mokslo įvadas</i>, Vilnius: Mokslas, 1982.			
Papildoma literatūra:			

6. Vita Ivanauskaitė. Tarpukario Lietuvos dainos: kolektyvinės ir individualiosios kūrybos sintezė, *Lietuvių liaudies dainynas*, t. 18: *Karinės-istorinės dainos*, kn. 4, Vilnius: LLTI, 2004, p. 7–50.
7. Vita Ivanauskaitė. Naujos folkloro kūrybos tendencijos karinėse-istorinėse dainose (XIX a. pabaiga–XX a. pradžia), *Lietuvių liaudies dainynas*, t. 17: *Karinės-istorinės dainos*, kn. 3, Vilnius: LLTI, 2003, p. 7–52.
8. Jurga Sadauskienė. Lietuviškasis romansas ir jo vieta žanrų sistemoje, in: *Tautosakos darbai*, 1998, t. 8 (15), p. 42–48.
9. Jurga Sadauskienė. Normatyvumo raiška vėlyvosiose liaudies dainose, in: *Tautosakos darbai*, 2004, t. 20 (27), p. 203–222.
10. Bronė Stundžienė. Medžių simbolika dainose, in: *Darbai ir dienos*, 1996, t. 3 (12), p. 37–56.
11. Bronė Stundžienė. Laikas liaudies dainose, in: *Tautosakos darbai*, 1998, t. 9 (16), p. 152–161.
12. Bronė Stundžienė. Vandens prasmės lietuvių dainose klausimu, in: *Tautosakos darbai*, 1999, t. 11(18), p. 86–104.
13. Jurgita Ūsaitytė. Žemės įvaizdis kaip vertės matas: stabilumo ekspresija, in: *Tautosakos darbai*, 2003, t. 19 (26), p. 107–121.
14. Petro Zalansko pasaulėjauta ir aplinka, in: *Čiulba ulba sakalas: Petro Zalansko tautosakos ir atsiminimų rinktinė*, sudarė ir parengė Danutė Krištopaitė, Norbertas Vėlius, melodijas parengė Danutė Kuzinienė, 2-asis papild. leid., Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2008, p. 11–36.
15. Jurga Sadauskienė. Liaudies dainos kanoninė samprata: nuo XVIII a. iki šių dienų, in: *Tautosakos darbai*, 2021, t. 61, p.15-46.

Konsultuojantys dėstytojai: vardas, pavardė, mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Dr. Jurga Sadauskienė	1. Žmonės ir gyvūnai lietuvių pasakose: didaktiniai ir psichologiniai aspektai, in: <i>Tautosakos darbai</i>, 2018, t.56, p. 59 - 83. 2. Šeimos vaizdinys Panevėžio krašto tautosakoje: XX a. pirmosios pusės rinkinius vartant, in: <i>Iš Panevėžio praeities: Šeimos portretas istorijos kontekste</i>, Vitalija Vasiliauskaitė Panevėžys: Panevėžio kraštotyros muziejus, 2019, p. 96 – 118. 3. The Concept of Lithuanian Folk Song in Lithuanian Folklore 1800-1940, in: <i>Literary Canon Formation as Nation-building in Central Europe and the Baltics 19th to Early 20th Century</i>, edited by Aistė Kučinskienė, Viktorija Šeina, Brigita Speičytė (National Cultivation of culture, Vol. 24), London/Boston: Brill, 2019, p. 86-106. 4. Liaudies dainos kanoninė samprata: nuo XVIII a. iki šių dienų, in: <i>Tautosakos darbai</i>, 2021, t. 61, p. 15 - 46. 5. Prasmingi sugrįžimai. [Rec.kn.: <i>Paskutinis užvėręs vartus: pagal Juliaus Radtkės dienoraščius, sudarė ir pratarinę parašė Aušra Žemyna Kavaliauskienė, (Paprūsės ir Klaipėdos krašto šeimų istorijos, kn. 1), Vilnius: Balto print, 2018.] in: <i>Tautosakos darbai</i>, t. 57, 2019, p. 287- 290.</i> 6. <i>Žvelgiantis į atminties atodangas. [Rec kn. Marcelijus Martinaitis Lietuvių etnologijos etiudai: Senosios mūsų atminties atodangos, sudarė ir parengė Antanas Rybelis, Vilnius: Margi raštai, 2020], in: Tautosakos darbai, t. 61 2021, p. 260 – 265.</i> Šaltinis 1. LLD Vestuvinės dainos, 6, Kraičio išvežimo dainos. Išvažiavimo pas jaunąjį dainos (parengė Kostas Aleksynas, Jurga Sadauskienė, Leonardas Sauka, Jurgita Ūsaitytė, melodijas parengė Živilė Ramoškaitė), Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019.

Patvirtinta VU, LLTI ir LMTA etnologijos doktorantūros komiteto 2021 m. spalio 18 d. posėdyje,
protokolo Nr. R6-8.

Doktorantūros komiteto pirmininkė

dr. Daiva Vaitkevičienė

